

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2024/2025

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Genetyka
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Genetics
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki o zdrowiu, nauki medyczne
Język wykładowy	język polski

Koordinator przedmiotu	dr hab. Hieronim Golczyk, prof. KUL
------------------------	-------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	II	1
ćwiczenia	15	II	
samokształcenie	15	II	

Wymagania wstępne	Wiedza ogólna w zakresie biologii na poziomie szkoły średniej
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Zapoznanie studentów ze zjawiskami, pojęciami i terminami genetycznymi. Omówienie podstawowych modeli teoretycznych stosowanych w genetyce.
C2. Przedstawienie najważniejszych technik i ich zastosowania w diagnostyce. Omówienie wybranych chorób genetycznych u człowieka.
C3. Rozwinięcie umiejętności rozwiązywania problemów genetycznych

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	A.W9
W_02	Student zna i rozumie problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;	A.W10
W_03	Student zna i rozumie budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenyzy;	A.W11
W_04	Student zna i rozumie zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.	A.W12
UMIĘJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby	A.U3

	w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;	
U_02	Student potrafi wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób.	A.U4
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną;	KS.1
K_02	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS.7

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykłady:

Dziedziczenie mendlowskie; dziedziczenie pozajądrowe; podstawy genetyki populacyjnej; chromosomowe podstawy dziedziczenia; choroby genetyczne człowieka; grupy krwi; mitozę i mejozę; sprzężenie genów; crossing-over i mapowanie chromosomów; struktura kariotypu; mutacje; wielkość genomów; elementy ruchome genomu; chromatyna - struktura i funkcja; determinacja płci; rola procesów genetycznych w ewolucji; najważniejsze techniki stosowane w genetyce i diagnostyce ich znaczenie.

Ćwiczenia:

Praktyczne (rozwiązywanie zadań) opanowanie przez studentów najważniejszych zagadnień genetyki, tj.: prawa Mendla, dziedziczenie cech prostych, złożonych, ilościowych, sprzężenie genów, podstawy genetyki populacji. Genetyka człowieka. Grupy krwi. Ciało Barra. Choroby genetyczne. Cechy sprzężone z płcią. Wykorzystanie wybranych narzędzi statystycznych w zadaniach i do analizy uzyskanych danych empirycznych. Przebieg dwóch najważniejszych procesów – mitozy i mejozy oraz struktura chromosomów mitotycznych, kariotypu i chromatyny – techniki cytologiczne i obserwacje mikroskopowe. Mutacje chromosomowe. Najważniejsze techniki analizy genetycznej i cytogenetycznej. Wykorzystanie źródeł internetowych, w tym anglojęzycznych w genetyce.

Samokształcenie:

Studenci otrzymują zadania domowe polegające na rozwiązywaniu problemów genetycznych oraz na selektywnym wyszukaniu informacji na temat mechanizmów dziedziczenia u człowieka ze szczególnym uwzględnieniem chorób genetycznych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01 W_02 W_03 W_04	wykład konwencjonalny analiza laboratoryjna praca z tekstem, samodzielne wyszukiwanie informacji i pogłębianie nabytej wiedzy	zaliczenie ustne lub pisemne kolokwium / test / odpowiedź ustna/ praca domowa	uzupełnione i ocenione kolokwium / test / sprawdzian pisemny oceny z odpowiedzi ustnych/zaliczona praca domowa

UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02	ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia praktyczne, samodzielne wyszukiwanie informacji i pogłębianie nabytych umiejętności	zaliczenie ustne lub pisemne kolokwium / test / odpowiedź ustna/ praca domowa	uzupełnione i ocenione kolokwium / test / sprawdzian pisemny oceny z odpowiedzi ustnych/zaliczona praca domowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01 K_02	ćwiczenia laboratoryjne ćwiczenia praktyczne, samodzielne pogłębianie wyszukiwanie informacji i pogłębianie nabytych kompetencji	zaliczenie ustne lub pisemne kolokwium / test / odpowiedź ustna/ praca domowa	uzupełnione i ocenione kolokwium / test / sprawdzian pisemny oceny z odpowiedzi ustnych/zaliczona praca domowa

VI. Kryteria oceny, wagi..

Ocena	Kryteria oceny	
bardzo dobra (5)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu bardzo dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 91-100 %
ponad dobra (4,5)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu ponad dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 86-90 %
dobra (4)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 71-85%
dość dobra (3,5)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu dość dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 66-70%
dostateczna (3)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu dostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 51-65%
niedostateczna (2)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu niedostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 51%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa:

- Drewa G., Ferenc T. 2003. Podstawy genetyki. Dla studentów i lekarzy. Elsevier Urban & Partner. Warszawa 2003.
- Winter P.C., Hickey G.I., Flechter H.I. 2010. Genetyka. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

- Drewa G., Ferenc T. 2011. Genetyka medyczna. Elsevier Urban & Partner.
- Genetics Science Learning Center: <https://learn.genetics.utah.edu/>
- DNA Learning Center: <https://dnalc.cshl.edu/>
- ScienceDaily: https://www.sciencedaily.com/news/plants_animals/genetics/
- Genes and Disease: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK22183/>
- Online Mendelian Inheritance in Man: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/omim/>
- Osmosis: <https://www.osmosis.org/library/genetics>
- Genetics Home Reference: <https://ghr.nlm.nih.gov/>
- The Virtual Genetics Education Centre (VGEC): <https://www2.le.ac.uk/projects/vgec>
- DNA iNteractive: <http://www.dnai.org/index.htm>
- Genetics Education Resources: <https://pl.pinterest.com/tamiportms/genetics-education-resources/>